

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy óra	1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepek követo napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Negyszer használt garmond sora 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fűlvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 29)
Haaenstein és Vogler (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-ter 9 sz.)

Nyilttérli cikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET“

politikai és közgazdasági napilap
második évfolyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiék:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy óra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelemztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet“ előfizetői részesülnek.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

Eötvös emlékünnepe.

Pest, febr. 3.

„Oh siket és vak a föld, de ha nemzetem egykor idéző,
Hű nevémet, lelkeim hallja s megérti e szót.“

Koszorus költőnk mintha csak azon nagy szellemmel mondatta volna e sorokat, melynek elvesztése egy évvel ezelőtt annyira mély fájdalomérzettel tölté el a haza minden igaz gyermekét, palotában és kunyhóban egyaránt. A gyászcsat évfordulóján az ország szívében, fővárosában egy emlékezet, elvesztésének emlékezete újítá ismét meg ama fájdalomérzetet; a nemzet meleg kegyeletének hangján idézte dicsó halottjának hű nevét, idézte a vallásnak, a tudománynak és a művészetnek csarnokaiban, s „e szót“ a jobb hazába költözött lélek bizonyára hallotta,

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Badgery asszony.

(Dickens „Household words“-ából.)

(Vége.)

Másnap vasárnap következett. Résztvettem új egyházam isteni tiszteletében. Egy nép-szerű szónok volt hirdető, a fűlszentelési ünnepélyre. Egy darabig előrementem a templom hajójában s jobbról kerestem magamnak helyet, de hasztalan. Mielőtt még balra fordulhatam volna — éreztem, hogy egy kéz fogja meg karomat, mintegy figyelmeztetőleg. Megfordultam — s ott állt Mrs. Badgery, székajtaját megnyitva s ünnepélyesen intve, hogy lépjek be. A tömeg mögöttem összezárult, s ahhoz a gyülekezet jó részének tekintete rajtam pihent. Nem volt mit tennem, ha zavart nem akartam előidézni, mint hogy elfogadjam a rettenetes meghívást. A záros szék mellett volt még egy üres hely. Megkisértém, hogy abba meneküljek, de Mrs. Badgery megátolta. „Az ő ülése,“ suttogá s intett, hogy üljek másik oldalára. Szükségtelen is mondanom, hogy előbb egy térdelő számolyon kellett átkapaszkodnom, és, hogy Mrs. Badgery minden áhitatos könyvét

megértette. Csak a ki jelen volt a kegyeletos megemlékezésnek e cselekvényeinél, csak ki láthatá a bánatos arcok ezreit, a könnyező szemeket, csak az képes igazán felfogni, mily nagy a tisztelet, mennyire erős a ragaszkodás, melylyel e nemzet Eötvös emléke iránt viseltetik.

Csak természetesen találhatjuk mindent, vesztésünknek csak azon tudat enyhitheti némileg, hogy ez így, és nem másként van. Mert a magyar nemzet Eötvösnek sokat, igen sokat köszönhet. Nem akarunk itt a költőről, a tudósról szólni; nincs szándékunkban azon hatást mérlegelni, melyet ő ugy a szabadságharc előtt, mint különösen annak gyászos lezajlása után közművelődésünk minden ágára gyakorolt. Csak az államférfiut emlíjük meg, ki egyik első tüzte ki hazánkban a parlamentáris kormányrendszer zászlóját; első volt az annak eszméi mellett szóval és tollal küzdők között; első volt, ki hazánk előtt egy új életnek ajtaját, egy szebb jövőnek reményeit feltárta!

Igaz ugyan — s ő maga mondja ezt — hogy „egy eszme sem támad egyszerre, mely az emberiségre hatást gyakorolt; s hogy minden eszmének, hogy uralomra jusson, meg kell felelnie az emberek szükségének.“*) De éppen azért oly nagy a kezdeményező, az uttörők érdeme, mert midőn fellépnek, egész környezetük idegenkedéssel fordul el az eszmétől, mely csak egy későbbi kornak van hivatva uralkodó eszméjévé válni; mert az elismerés jutalma helyett töviskoszorut adnak nekik a kortársak, kiknek nem legyezteték előítéleteit, kiknek valódi szükségeiről gondoskodtak.

Eötvös is részesült a nagy eszmék előharcosainak e töviskoszorujában. S a nemzet, mely az általa kijelölt uton haladva, a legnagyobb rázkodás, a legsújtóbb elnyomatás után is meg tudta őrizni életerejét, állami lételet, bizonyára csak a hazafias kötelességnek rója le tartozását,

*) A XIX. század uralkodó eszméi. II. fejezet.

szerencsésen lesöpörtem, mielőtt sikerült volna keresztül kászolódnom közte és az ima-szék ajtaja közt. Az egész isteri tisztelet a tiszteletkadatlanul sirt; megpihent a végén s elkezdte magyarázni nekem, mik voltak Mr. Badgery nézetei az elméleti theologia felől. Történetesen nagy torlódás és zavar volt a templom ajtónál s szerencsésen elmenekültem, igaz éltem koczkaztatásával, s hirtelen a kocsi-sor tulsó felére rohanva. A második templomozásig künbolyongtam a mezőn, nem merve hazamenni, abbéli félttemben, nehogy Mrs. Badgery már előbb oda találjon érni.

Eljött hétfő. Szigoruan megparancsolám cselédeimnek, hogy egyetlen mély gyászba öltözött hölgyet se merjenek a kertajtón beereszteni, mig nekem jelentést nem tesznek. Ezután meglehetősen nyugodtnak érezém magam s hozzáfogtam könyveim és képeim rendezéséhez. Nem telt bele egy óra, midőn egyik cselédem a szó teljes értelmében szobámba omlott s jelentette, hogy egy mély gyászba öltözött nő ájult el éppen a kert ajtó előtt s felocsudva kérte, hogy engedjék meg bár egy pár perczig pihenőre bejönie. Nyakrafőre rohantam végig a kerti úton, hogy bereteszjem az ajtót, de éppen arra érkeztem oda, hogy egy pár rendőr s egy népcsoport erőszakkal betört. A mint engem megláttak, félrehúzódtak. Ott állott ő, a nyegoczás vállára támaszkodva, a mézárós inasa támogatta, kezében pedig a tábori szék! Otthagytam cselédeimet, hogy csináljanak vele

midőn az élőknek jutott tövisekért a kegyeletos megemlékezés virágait helyezi a halott sirjára. Így válik a testnek e görgöngyös nyughelye a lélek diadalemlékévé.

Mert ama valóban nagy szellemeknél, kik, mint Eötvös, átalakítólag hatnak nemzetüknek egész fejlődésére, egész életére; kik a jövőnek szent örökségül a termékeny és termékenyítő eszmék egész kincstárát hagyományozzák: a halál nem azonos fogalom a végenyészettel, hanem csak egyszerű physikai jelenség színvonala rá törpül. Eötvös sem vált meg egészen tőlünk; becukódtak ugyan a szemek, melyekből egykor oly érzelemgazdag kedélyvilág sugárzott ki, megszűnt ugyan működni az agy, mely egykor a legfenségesebb gondolatokat teremtetett; de fennmaradtak — részben megtestesülve — e gondolatok: általok és bennök Eötvös él, és élni fog közöttünk; hogy a költővel szóljunk: —

Fenn van időt muló szelleme műveiben!

A marathoni győző emlékszozra — mondja valahol Kölcsey — nemes lángot ébreszt az ifju Themistocles lelkében, s Kalpe szirteinél a Herakles felől szállongó rege, a földkerekség leendő urának szeméből dicsó tettek után sovárgó könnyeket fakaszt. Legyen Eötvös emléke számunkra is a nemes lelkesedésnek forrása, tanítson meg példája szeretni a hazát, s élete munkálni annak fölvirágzásán, hogy ha megdicsóult szelleme visszatekint e földre, melynek bucsujában oly meghatóan mondott „Isten hozzád“-ot, hadd lássa, oh hon, népét boldogulva virányidon!

M. A.

Küküllőmegyei dolgok.

III.

Hogy a választások megsemmisítésére vonatkozó eddigi közleményünk teljes legyen, a még a hátralevő két választókerületben történt választások elleni petíciók rövidbe foglalt tartalmát az alábbiakban adjuk közre és pedig a radnoti választókerületet illető panasz következő 8 pontot tartalmaz:

a mit éppen tetszik, én pedig hátra futottam s bezárkóztam háló-szobámba. Midőn eltiisztult a házból, egy néhány óra multán, mentegetőzó izenetet vettem tőle, hogy éppen ez a hétfő nap szomorú évfordulója esküvőjének, és hogy azon ájult el, hogy megrillantá elköltözött férje házát.

Kedd délelőtti szerencsésen eltelt, újabb betörés nélkül. Reggeli után gondolám kimegyek egyet sétálni. Kertajtómon egy kis kitekielő van, sodronnyal befonva. A mint ezt a rostélyt kinyitom, ugy rémlík. mintha valami gyanus setétet látnék tulnan. Odaillesztem szememet, hogy jobban lássak s oh jaj! Szemtől-szembe találom magam a fátyolos arczezal. „Drága, drága hely!“ szólt a piszegő hang, egyenesen szemem közé, a rostélyon át. A szokott zokogás is következett és Mr. Badgery neve jajongva csapta meg fülem, még mielőtt jóformán összeszedtem volna magam, hogy visz szavonuljak a házba.

Most, hogy e sorokat írom, szerda van. Még nincs tizenkettő s még nagyon is lehetséges, hogy valami új formájú érzelmes üldözés készül ellenem, az est leszálta előtt. Ez eshetőségen kívül, e sorok való igaz képét rajzolják Mrs. Badgery magatartásának velem szemben, azon percztől fogva, hogy házamba és az ő koporsójába beléptem.

Mit tegyek? ez az a mit tudni szeretnék — mit tegyek? Hogyan szabaduljak Mr. Badgery emlékeitől és e vigasztalhatatlan özvegy fene-

1. „Az elnök a választást csakis 10 órakor jelentette ki megnyitottnak, s mégis annak daczára a jegyzőkönyvbe azt iratta, hogy a választás 8 órakor nyitott meg.“

2. A szavazók neve és lakhelye nem irattak fel.

3. Több szavazólapot Simon Elek van írva, mégis ama szavazatokat is Simon Endrének számította.

4. Az elnök a választók névsorában Szegedinek irt két egyén nevét Segesdire igazította, minthogy fogadása; Szokol Vazult pedig elutasította, minthogy Jákob Vazulnak volt írva.

5. Szekeres Istvánnak szavazatát bevetté, holott eselédje.

6. Orosz János jegyző a községi pecsétet erővel elvette a vidrátszegi falubirótól s így állította ki a községi képviselő meghatalmazását.

7. A k. szentpáli gazdatiszt és a plebános pressiot gyakoroltak a választókra.

8. Főbiró Pinciu János a román községek bejárta, s parancsolta, hogy a kormányjelöltekre szavazzanak.“ — Következik 8 aláíró neve.

Tehát e panaszban is azon magasztos fel-fogásu „morális eszközökkel“ találkozunk, melyeknek használatát csak az olvakult önöség felkorbácsolt szenvedélye, vagy a siket, határt, s kielégítést nem ismerő pártűh veheti igénybe, gyanusítván a legtisztább jellemeket, hivatalos okmányok hamis szerkesztésével sat. De hagyjuk el a további jellemzést; eléggé jellemzések lévén a panaszok minden további magyarázat nélkül is.

Es most menjünk át a dicsó-szentmártoni v. k. ellen beadott petitiora. Ez két fő-részből áll, — az I. kimutatja ama formahianyokat, melyek a választásnál felmerültek s melyek a következők u. m. 1. A választók névsora nem betűrendben, hanem falvanként volt egybeállítva; 2.) a virilisek névsora nem volt közzétéve; 3.) nem volt közzétéve, hogy ezen kerületben hány tag választandó; 4) két helységből nem volt jelen a jegyző. A II. rész pedig azon eseteket kívánja feltüntetni, melyeknél fogva a választást, nem lehet a választók szabadakarata kifolyásának tulajdonítani és erre pregnans bizonyítékul hozza fel: 1.) hogy a dombói falubiró a községi képviselőnek a meghatalmazást kiadni nem akarta, mit ha a szolgabíró által bízattva nem tett volna (?) bizonyosan nem tett volna (?) 2) hamis kamarán kelt bizonyítványok adattak be, 3.) a jegyzők meg nem jelenése a választás alatt nyilvánult ki, ugyanis

ketlen bánatától? Más fajtájú betörésekkel szemben csak megvédheti az ember magát — de hogyan biztosíthatja magát egy férfi az ön szerencsétlen és hasonlíthatlan helyzetemben. Csak nem tarthatok kutyát Mrs. Badgery ellenében? Csak nem vádolhatom be a rendőrségnél, aval, hogy ugy ragaszkodik ahhoz a házhoz, melyben férje meghalt. Csak nem állíthatok öröket egy asszony ellen, vagy nem üldözhetek egy síró özvegyet, mint egy pocéta került, vagy tolvajt. Védtelemül belevagyok keveredve Mrs. Badgery fátyol-hálójába. Valóban, egy cseppet sem nagyítottam, midőn azt mondtam, hogy egészen új egy fajta panaszom van! Megvigasztalhat-e valaki? Volt-e valaha valakinek csak a legtávolabbi és leg-halványabb fogalma is arról a sajátságos módu üldöztesről, a mely alatt én nyögök? Ha nem volt, képes-e az egyesült királyság egyetlen valódi gentlemanje is megfelelni arra a mindent magában foglaló kérdésre, melyet e sorok homlokán olvasott?

Ama kérdéssel kezdtem elbeszélésemet, mert az tölté el teljes lelkemet. Most is még mindig aval van tele egész lelkem s éppen azért, hadd zárhassam be panaszomat ugyanazon kérdéssel:

Van-e törvény Angliában, mely pártomat fogja Badgery asszonnyal szemben?!

Angolból — a.

a falusbírókat betanították, „hogy kit kinek állítsanak“ ugyanis borbási Szakács József közmivessel szemben a falusbíró azt állította, hogy Szabó József, — 4) hogy illetéktelenül szavazó akárhán állhatott elő (?) 5.) hogy sárosi Gálna Ferencz, Dobai István, Dobai Danl mint szolgálatban álló egyének szavaztak is.

6.) a küllővári ref. egyház csak husz tag választásra adott felhatalmazást.

E panaszra csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy annak I. r. két pontja t. i. hogy a választók névsora nem volt betűrendben, s két községnek jegyzője nem volt jelen, mint-hogy történetesen nem is volt jegyzője — való — minden további pontok azonban nélkülözik az alapot — s légből merítettek, — míg ellenben meg nem czáfolható tárgy — a választási jegyzőkönyv igazolja: hogy 340 szavazó szabadon, minden zavar és rendbontás nélkül gyakorolta szavazati jogát — és ebből 232 szavazattal választattak meg jelöltjeink, — az ellenjelöltekre 108 szavazat esvén.

Nem kell tehát ahoz jogtudomány, csak az igazságnak érzéke, hogy átláthassa bárki is, miszerint itt a választási actus megsemmisítésének helye nem lehet.

De menjünk tovább a leleplezésekkel. Azt kiabálják mindenfelől: „hogy a baloldal elárultatott és megcsalatott.“ Szállítsuk ez állítást a maga értékére. A választásokat jóval megelőzőleg, még a megyeszervezkedési munkálatok folyama alatt, közösen el volt fogadva azon elv, hogy a megye új bizottságát egyetértőleg oly módon kell alakítani; hogy abba az értelmiség, nemzetiség, sőt a különböző pártok is képviselve legyenek.

Ez elv helyességét kétségbe vonatni nem hallottuk, de arra, hogy az ténylegesen is keresztülvitessék, minden esetre első feltétel volt, hogy a nemzetiségek, pártok, nemcsak magára a főelvre, de annak részleteire nézve is kiegyezzenek, mert épen a részletekbe fekszik a kivitel nehézsége.

Azonban fájdalom — minden elfogadott elv daczára — még odáig sem birtunk jutni, hogy a kiegyezkedést kölcsönösen megkísérthessük, — és ez állításunk valóságát reméljük nem fogják megtagadni, és nem fogják megtagadhatni azt, hogy a kiegyezkedési tér nem általunk záratott el. Ha jól emlékszünk novemb. 15. este tartá a baloldal értekezletét, melyben eldöntendő volt, ha vajjon a Deák-párttal felvegyék-e a kiegyezkedés fonálát, vagy nem? E párt-értekezletnek határozata lett, — miszerint kiegyezkedni nem kíván, mindenik párt intézze saját ügyeit. És e párt-batározatról Sz. L. és P. L. küldöttei által értesítette pártunk egyik tagját. Ez tény — ez el nem titkolható valóság! — Ez jeladás tehát a harcra, és eldobása az oly hosszú időn át hangoztatott és elfogadottnak hitt, kürtölt kiegyezkedési elvnek.

És ha őszinték akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy ez időtájtban pártunk tulajdonképen szervezve nem is volt, mindenki tett közülünk mit jónak látott, s mi nélkül, hogy munkatársainknak egységes irányba kijelölve lett volna. Be kell vallanunk azon gyengeségünket, miszerint mi mint párt nem szervezzük még magunkat, azon boldog hitben, hogy a megyei önkormányzati-jogok élvezetére nem egyik vagy másik országos politikaipárt hívei, — de a

megyejölletét szívóken viselő fiai a megyének vannak hivatva.

De önámítás, bin ábránd volt hitünk — a fennebb nevezett urak meghozták a hadizenetet — s arra utaltak; hogyha a megyében páriákként elenyészni nem akarunk, rendezzük ügyeinket. Könnyű volt nekik! Évek óta szervezett és fegyelmezett párttal hatalmas erővel rendelkeztek, készültségünket megsemmisítésünkre kívánták felhasználni talán, hogy jóhiszeműségünk fölött gunydalt énekelhesse-nek? Ez is a hirdetett erkölcsi eszközök egyike.

Az ügyek ily állásában novemb. 26-án hivattak legelőbb egyben a pártunkhoz tartozók, — ekkor szervezte magát, mint párt, legelőször — s mint ilyen kivíta a győzelmet. — Nem várt meglepetés volt tehát ez! s miért csodálkozunk, ha ennek megrontására a legvégső eszközökhöz nyulnak!

BELFÖLD.

Háromszék, 1872. február 1-én.

A „Hon“ újdondásza már másodszor vajdik a s.-szentgyörgyi e. f. kir. törvényszékhez kinevezett és állítólagosan semmi képzettséggel nem bíró egyik jegyző fölött.

Ha az idézett lap szellemében szervezték volna a háromszéki törvényszékeket és törvényhatóságot, úgy bizonyára eljutottunk volna a politikai bölcsesség azon fokára, hogy nekünk csak nominalis kormányra és procator status-férfiakra van szükségünk.!

Szerencse, a végzet nem úgy akarta.

Nem mondom én, hogy a kinevezésekre a székely nép teljesen belenyugodott, mert voltak a mellőzöttek között olyanok is, kik inkább megérdemlették volna az elhelyezést, mint sok olyan, ki alkalmaztatott, de hogy a „Hon“ újdondásza szemében, csakis az egyik kinevezett törvényszéki jegyző a száka, azon minden józan gondolkodású székely ember csodálkoznia tud.

Fölhossa ellene első sorban, hogy más érdeme nincs, mint az, hogy a Tisza miniszter képviselővé történt választási jegyzőkönyvét Pestre vitte...

Ugyan újdondász ur, szabadjon nekem öntől kérdezem: van önnek fogalma az egyéni minősítettség, a szakképzettségről, vagy tudja, melyik fán terem a méltányosság?

En öntől, újdondász ur, mindezeket meg kell hogy tagadjam: ön sem egyik, sem másikhoz legkevésbé sem érthet, ha csak azt nem tűzte célul, hogy rágalmozások által a kormány figyelmét fűtőre vezette, a közvéleményt megmételjezzze...

Újdondász ur, ön e téren ezélt nem ér, nem érhet, mert van fölöttünk egy igazságszabó bír, ki az ön ferde információit a méltányosság alapeszméjével mérlegeli!

Ön a székely népre hivatkozott, hogy teljesítsék valahára annak is kívánalmait, és ne nevezzék azt ki jegyzőnek, ki a Tisza-miniszter képviselői mandatumát fölvitte...

Uram, ön a székely nép nevében merészel szólani, legalább annak nevét bitorolja,

Az újabb kutatás sokszorosan kísértette meg az őstörténelemben ily módon bécsúszott mondatokat és regéket kivetkeztetni abból, a mit idő folytán tévedés és kóholás töltött az eredeti hagyományhoz, és ily uton kifejtteni belőle azokat az igaz alapvonalakat, melyek a valódi tényállás elbeszéléséből benne még megmaradtak. E törekvés rendszeresen nem sikerül, mert mentől régibb a monda, annál kevesebb maradt meg benne az eredeti hagyományból, annál több vegyült hozzá, a mi idegenszerű és költött, és a mi az eredeti igaz vonásokat nem csak elfedte, hanem a legtöbb esetben véglegesen eltemette. Ritka szerencse, a mikor fenmaradt emlékek segítenek nyujtanak a monda eredeti magvának kifejtésére; ilyenkor legalább sikerül némileg hozzávetni ahhoz, a hagyományhoz a melyből eredt, és ahhoz a módhoz, a melyen eredett a kérdéses monda.

A fenmaradt, kézzel fogható emlékek biztosabb, mert semmi módosítással meg nem vesztegetett nyomokat nyujtanak, csak az a baj, hogy mennél régibb korból valók, annál kisebb a számok, annál kevesebb változatosságot mutatnak; azt lehetne mondani, hogy annál kevesebbet szólnak. Mégis sikerül a régésznek néha igen érdekes és meglepő adatokat kiolvasni belőlök. Ez adatok alapján tanulva az őstörténelemből, az elme ugyszólván élesebb látást nyer, és a mondat fátgyolozó költemény és kóhalmány hálóján keresztül képes, ha nem is az eredeti igaz hagyományt, de legalább annak egy-egy jellemvonását felfedezni.

még pedig a dicső, a becsületes székely nép nevét!

Tudja-e ön, hogy azon székelyeknek mindig diszére szolgált és a szó nemes értelmében jellemes fiatal ember, ki a Tisza-miniszter választási jegyzőkönyvét kézbesítette, a székely nép által megválasztott törvényhatósági jegyző volt és mint ilyen hivatalát szakképzettség és szorgalommal párosult erőlylyel folytatta; és van-e tudomása önnek újdondász ur, hogy ama fiatal ember, kire önnek szörnyű dühe van, az 1871. évi december havi megye-szervező bizottságnak által csaknem egyhangulag választott meg központi közgyámnak?!

En nem hiszem, nem hihetem, hogy egy olyan egyénről, kit a nép bizalmával annyiszor és oly kitüntetéssel megtisztelt: józan gondolkodású ember úgy vélekedhessék, mint ön!!!

Vagy talán azon székely nép, melynek ön nevében szólani merészel, csak szavazó, író-gép, mint ön?

Talán ön képviseli a székely népet? Hol és ki jogosította erre föl?

A székely nép nevében rimánkodni, valakit pellengére állítani, azon törvényszéki jegyzőt G. J., ki oly törsgyökerez székely, mint akarmelyikük, kiért a nép követel és teszen, kit annyiszor bizalmával megtisztelt, ellene uram alaptalan írni és őt rágalmozni: több közönséges fondorkodásnál!!!

Mindezeket uram, önnek nyiltan kellő tájékozás szempontjából szemébe mondani, kötelességének ismerte egy székely.

KÜLFÖLD

Kolozsvárt, febr. 5.

(S.) Denique Franciaország nem fogja ki az érdekekből; belpolitikai életének folyama olyan sokféle, olyan folyton változó mozzanatokat, olyan ellentétes iránylatu törekvéseket tud felmutatni, hogy a többi állam csak úgy eltűnik mellette. Hogy aztán az az érdekesség mennyit használ neki s általában használnál: az már aztán kérdés. Mindegyre merült föl a francia pártok kebliben jelenség, mely ha másutt történnék, még tudomást sem vesz róla a külföldi sajtó; de ha francia földön történik föl, „valóságos esemény“ mint Hugó Victor mondá.

Igy volt közelebről a hírheft trónkövetelő Chambord gróf nyilatkozatával, melynek egész tartalma oda megy ki, hogy ő mind haláláig nem mond le a francia trónról. Ezt már rég tudta a francia nép s az egész világ. Ilyenforma nyilatkozat nem is szokatlan a nemes gróftól. S mégis annyira meghányták-vették ezt a nyilatkozatot Franciaországban úgy, mint a külföldön, mintha ki tudja mi-féle nagy horderejű politikai jelenséggel lenne dolguk.

A bonapartisticus „Patrie“ néhány nap előtt azt állította, hogy a párisi commune fegyveres ereje lappangva még mindig fenáll. A pontonoktól visszatért föderáltak a központi bizottságtól azon utasítást nyerték volna, hogy továbbra is úgy tekintsék magukat, mint az illető hadtestbe sorozottak s legyenek készek az első forradalmi dobszóra a szokott gyűlésezi helyen fegyveresen megjelenni: szóval, hogy

En e helyt megkísérlem a Genesis elején elbeszélte mondat az első ember tereméséről és az emberi nem első eredetéről és fejlődéséről ily szempontból egybevetni avval, mit a kutató tudomány a tagadhatatlan adatok alapján következtetve megállít.

Mielőtt azonban ehhez fogok, még egy pár szót mondok azokról a jellemző vonásokról, melyek az óskor történelmére vonatkozó minden mondat és regét kitüntetnek. Általában véve azok kétfélék, t. i. időszámításra vonatkozó és tárgyakat, azaz, embereket, helyeket, tényeket illetők.

Az időszámításra vonatkozó jellemvonások természetesen elváltozása körülbelül ugyanazon a módon történik, a hogy elváltoznak a térbeli tárgyak távolság által. Valamint a térben létező tárgyak, mennél inkább távolunk el tőlök, annál kevesebb részlettel, és annál kisebb kiterjedésben tűnnek szemünkbe; éppen úgy zsugorodnak össze a korszakok az időbeli távolság következtében. Egy bizonyos időtartamot kitöltött események sorából a hagyományból, a szóbeli átadás közben elveszve egy-egy események száma apadásával az utókor képzelete természetesen nem tudja felfogni, hogy oly kevés esemény, oly hosszú időt töltethetett volna be, tehát önkénytelenül rövidebbnek képzelet, és képzelet után aztán rövidebbnek állítja is a kérdéses időszakot. Ritkán megtörténik az ellenkező eset, hogy t. i. egykoru események egymás után sorozása által egy-egy időszak elnyúlik; alig van rá példa.

teljesen szervezett nemzetiség Párisban ma is létezik, mely csak a jelszóra vár, hogy márczius 18-át újból színe hozza. Ki sem hitte a mesét, de a bonapartistikus sajtó fogott rajta s kizsákmányolta azt. A „Journal Officiel“ tehát indítva éri magát kijelenteni, miszerint „a nemzetiség föderációjának visszaállítása“, melyről a „Patrie“ szól, minden részleteivel nem egyéb, mint a tévesztések szövevénye s minden kísérlet, mely egy forradalmi hadsereg kezeinek Párisban való létesítését célozná, rögtön a törvény teljes szigorával toroltnék meg.

A görögországi állapotokról nagyon szomorú dolgokat ír a „Times“ ottani levelezője, a jelenlegi új miniszterium — mondja — György király trónralépése óta, tehát nyolcz év alatt a tizenkilencedik. A mi a mai kérdést illeti, a kormány kezei tele vannak teendővel, s minden oldalról nehézségek által látja magát környezve. Legelőször is fedezni kell a minden esztendőben megújuló deficitet, míg a kereskedés és földmívelés teljesen pang. A Laurion-féle ügy nehézségeket idézett elő Francia- és Olaszországgal, mik az idegen tőkét elijesztik, s hogy a bajok mértéke megjeljen, a banditák Attikában ismét felmerültek. Az athéni lakosokat az utonállók a fővárosban való ságosan ostromzár alatt tartják. Bizony nem irigylendő állapotok.

Németországban az általános figyelmet Bismarcknak a porosz képviselőházban a cultus-budget tárgyalásakor tartott beszéde, melyet már említettünk, vonja magára. A beszédből közöljük a következőket:

Miután néhány bevezető szóval elmondta volna, hogy a vita nem indult meg a helyes alapon, így folytatta: Az is vádúl hozatik föl, hogy a katolikusok nem képviselők a megfelelő arányban a magasabb hivataloknál: én a magam részéről mint miniszterelnök visszautasítok minden kötelezettséget ily felekezeti szempont iránt, s nem fogom azt soha elfogadni. Lehetőség, hogy a statisztikai hivatal erre vonatkozó számlálásokat tett, én erről mit sem tudok, s nem is törődöm vele — a statisztikai hivatal sok oly számlálást rendel el, a melynek irányzatával mi közöm sincs. (Derűtlenség.) Különbösen arra utaltak, hogy miniszter-társaim közt egy katolikus vallású sincsen. En ezt nagyon sajnálom; azonban nekünk a miniszterium kebelében oly többségre van szükségünk, mely kész a kormánytól elfogadott irányt erőlyesen támogatni. Hinné-e az előttem szóló, hogy mi ezt pártjának valamely tagjától várhatnók? (Derűtlenség.) Daczára az egyes társak egymással való laza összefüggésének, nem nélkülözhető még sem a miniszteriumban egy bizonyos homogenitás, melyre nézve a centrum tagjai kevés biztosítékot nyujthatni látszanak. E felekezeti párttörédek létezése politikai téren magában véve egy igen-igen különös jelenség. Önként által minden katolikus tagra könyöszt gyakorolnak, hogy pártjukhoz csatlakozzék, ha magát ellenségeskedéseknek kitenni nem akarja, és így a vallást a politikai szószerk tárgyává teszik. (Tetszés.)

Nekem elvem, hogy minden felekezetnek teljesen szabad mozgás engedtessek, anélkül azonban, hogy szükségesnek tartanám, hogy minden felekezet nagyságának aránya szerint számszerűleg legyen az államhivatalokban képviselve. En nem is ismerem az arányt, nem is

A tárgyilagos jellemvonások közül tekintsük legelőbb a személyekre vonatkozókat. Ezekben általában azt tapasztaljuk, hogy az őstörténelem mondái nagyon szerettek személyesíteni, az az, minden tényhez, minden eseményhez cselekvő személyt keresni. E személyesítésnek az lett a következménye, hogy miután először az időszakok tartamáról a fogalmak már meg voltak zavarva, másodszor, nevek még könnyebben mennek feledésbe, mint tények, harmadszor pedig — és ez roppantul elősegítette a dolgot — a személyek saját nevei többnyire egyebet is jelentő köznevekből voltak alakítva; az események és tények egész sora, a mely emberi élethosszat sokszorosan felülmúló, nagyon hosszú időszakot töltött be, a mondában ugy jó elő, mint ugyanazon egy embernek cselekménye; körülbelül úgy, mint ha ma is egy egy korszakból egy egy nevezetes embert ki-szemelvén, a korszakot e férfiú korának nevezzük el: ha nem volna történelmi irodalmunk igen könnyen megeshetnék, hogy idő múltával elhomályosodván a hagyomány, a mi a korszak eseménye volt, a mondában a férfi tettévé válhatnék; ugy és még nagyobb mértékben történt az ókorban, hogy egész korszakok történelme egyes személyek életrajzává vált; nem vevén észre az elbeszélő, hogy mennyi belső hihetelenség van elbeszélésében.

(Folyt. köv.)

Képek az emberi őstörténelemből.

Finály H. Lajostól.

(Folytatás.)

Ily módon változott át az események emlékezetét fentartó hagyomány, elmosódott mondvára, csodás regévé, szent mythoszá, és legendává, sőt szokszor még csalhatatlan isteni kinyilatkoztatássá is.

A mikor a valóságos történetírás kezdődött, a magok nemzete történelme megírásához fogó történetíróknál igen természetes volt az a törekvés, hogy történelmet elől, az az a nemzet első eredeténél kezdjék; minthogy pedig e korra nézve más adat nem volt rendelkezésükre, mint a fenn jellemzett, mondvára, regévé vált hagyomány, e mondat és regét vetették fel műveikbe, azon kezdték a történelmet és ügyesebb vagy ügyetlenebb módosítással igyekezvén annak, a mit kétségen kívül ők magok is már annak ismertek meg, a mi volt, t. i. kóhalmányok és elferdített tények halmazából alakult regének, némileg történelem színezetét szerezni, alkották azt, a mit ma mesés őstörténelemnek mondunk.

Igy vált a thegonia és kozmogonia, az istenek és a világ eredetéről szóló mesés hagyomány, az ókor minden nemzete őstörténelmévé,

akarom ismerni, azt azonban tudokra adom öndöknek, hogy ugyanazon igényekre, mikre a katolikusoknak, joguk van minden más felekezetieknek: a lutheránusoknak, a reformáltaknak, és a zsidóknak; — és én úgy találtam, hogy épen az utóbbiak tüntették ki magukat különös intelligencia és képesség által az államszolgálat terén. (Nagy derűség.) Midőn Franciaországból, hogy magam az állam ügyei rendezésére adjam, visszatértem, — a centrum ujan alakított töredéke oly módon állt velem szetbe, hogy én abban csak az állam-ellenes párt mozgósítását láthattam. (Tetszés.)

A KELET magán-távirata.

Eladats: Pest, febr. 6. 10 ó. p. d. e.

Árkulat: febr. 6. 11 ó. 50 p. d. e.

Miután a francia nemzetgyűlés 2-kán elvetette a Párisba való visszatérési indítványt, Perrier Kazmér belügyminiszter beadta lemondását, melyet Thiers elfogadott; utódja még nincs kinevezve. A kormány a németekkel a hadi sarcz befizetése s az occupatio megszüntetése ügyében alkudozik; a németek jó feltételek mellett hajlandók is beleegyezni.

Spanyolországban a Cortes feloszlása óta az izgatás roppant nagy.

Az olasz kormány két felszerelt fregattot küld a Spanyol partokhoz, esetleg Amadé király védelmére.

Az angol parlament tronbeszéddel ma megnyitott.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 6-án.

— Ő felsége a király hír szerint két napot fog Innsbruckban időzni, s ez alatt a városi hatóság nemzeti menetekkel egybekötött bálünnepélyt rendezend.

— Az orosz csár Thielmannnak, ki a legutóbbi medve kaland alkalmával rendíthetetlen bátorsága és bámulatos hidegvére által megmentette a csár életét, ezr rubelt adott. E vadászat különben sem sikerült valami fényesen, mert a mint halljuk a török követ, ki szintén részt vett a mulatságban jobbkarját valószínűleg elfogja veszteni.

— A városi képviselő az azon tagjai, kik a 40 es bizottság munkálatának tárgyalásától visszavonultak, külön javaslatukat, mint halljuk, három tagu bizottságuk által küldték föl a belügyérhez. A bizottság, hír szerint tegnap indult útjára. Sokkal alkotmányosabb eljárás lesz vala a tárgyalást végig folytatni s akkor, mint a képviselő kisebbsége, az illetékes közeg útján terjeszthetik vala föl különvéleményüket, míg most csak mint magán személyek léphetnek föl a belügyérnél.

— Carneval herceg diadal útjának véghatárhoz nem sokára elérkezik s így tán beszélhetünk az új jelmezes nagyszerű álarozos meuetről, melyet a redoute terem leleményes bérlője rendezend, s mely az előkészületekből ítélve méltó gyászünnepe lesz a farsáng kimulásának.

— Az erd. gazdasági egyeslet tegnap választmányi gyűlésén a világkiállítási albizottságba Paget János, Galgóczy Károly tagjait és a titkárt választá meg, azon utasítással, hogy a helyi kereskedelmi és iparkamara haszoncélú albizottságával egyetértve működjenek.

— A muzeum-utczai gyermek-kert javára az idén is megtartatik a szokott álarozos bál, holnapután (csütörtökön) a virgárdában. E jóra való intézet úgy szólván Kolozsvár nemes-szívű közönségének kegyéből alapult és áll, miután egészen a jótékony adakozásokból tartatik fön. Hisszük tehát, hogy bálkedvelőink az idei mulatságot is oly tömegesen fogják látogatni, mint az eddigieket, annyiaval is inkább, mert mint halljuk, külön meglepetés is vár a mulatókra. Belépti jegyek — 1 frtjával — kaphatók Orbán József meg Tauffer János czukrászatában. Felülfizetések köszönettel fogadtatva, nyilvánosan nyugtáztatnak.

— Keleti Gusztávot, egy műtörténelmi kézi könyv megírásával bízta meg a közoktatási ügyér. E munka a minta — rajztanoda és rajztanár — képezde műtörténelmi előadásánál vezérkönyvül szolgálend.

A pesti sugárut kiépítése iránti szerződés e hó 3-án lett a közmunkatanács részéről elfogadva s esszerint véglegesen létrejöttnek tekinthető.

— Alapítvány. Makó város közgyűlése a csongrád-csanádi honvédszázalaj rokkant legénységének segélyezésére ezer forint alapítványt tett.

— A horvát ellenzéki férfakkal Budán folytatott tanácskozásban — hír szerint — elvi egyetértés jött létre.

— Thiers, a francia köztársaság elnöke, ugyancsak nem barátja a vasutaknak. Egyik lap azt írja róla, hogy 1846-ban így nyilatkozott: A vasutak elkészültével a guilottin szerepe lejárt, mert a halálítéletet lehetlen biztosabban végrehajtani, mint aval, hogy a ki végzendőt 1000 óráig kell vaspályán utaztatni a kinek enyhítni akarják büntetését, a fele út engedtessek el. Jellemző ellenszenv, ha igaz.

— Szinnyei József a Vasárnapi újság közelebbi számában, eddigi jó szokásához mérve, így állítja össze a magyar hirlap irodalom állását 1780-tól maig: A magyar hirlap-irodalom 1780. jan. 1-jén Ráth Máttyás „Magyar Hirmondó”-jával vette kezdetét, mely Pozsonyban jelent meg. Ezen hirlap ugyan, az 1786 végén megszűnt. A jelen század első évében csak két rendes hirlapunk volt a „Magyar Kurir” és „Magyarhirmondó”, mindkettő Bécsben adatott ki. Pesten 1806. jul. 2-án indult meg az első magyar hirlap „Hazai Tudósítások” czimmel és Kultsár István szerkesztése alatt Trattner nyomdájában. Még 1830-ban csak 3 politikai és 7 nempolitikai lap és folyóirat jelent meg magyar nyelven. 1840 elején már összesen 26 magyar lap volt hazánkban, ezek közt öt volt politikai; 1847-ben pedig 33 hirlap és folyóirat volt, ezek közt 6 politikai; 1848 és 49-ben összesen 80 magyar hirlap jelent meg a két testvér magyar hazában, fele politikai tartalommal. 1850. elején ismét csak 3 politikai és 6 vegyes tartalmu, összesen 9 lap adatott ki magyar nyelven. 1854. márcz. 5-én, mikor a „Vasárnapi Újság” megindult, ezzel együtt 20 magyar hirlap és folyóirat jelent meg magyar nyelven hazánkban u. m.: 2 politikai napilap; 3 szépirodalmi, 2 egyházi, 1 szaklap, 1 vegyestartalmu, 3 hirdetői lap és 7 folyóirat. 1861. elején már 6 politikai napilap, 5 hetilap és 43 vegyestartalmu hirlap és folyóirat jelent meg; összesen 52. 1870. elején politikai napilap volt 10, hetilap 28, vegyes tartalmu hirlap és folyóirat 108; összesen 146. 1871. elején politikai napilap 13, hetilap 26, vegyes tartalmu hirlap és folyóirat 124; összesen 164. 1872. elején megjelent politikai napilap 16, hetilap 28, vegyes tartalmu hirlap és folyóirat 154; összesen 198. E szerint 1872. elején megjelenik magyar nyelven: politikai napi lap 16; polit. hetilap 28; képes heti lap 4; egyh. és iskolai lap 20; szépirodalmi és divatlap 8; humoriszticus lap 7; szaklap 40; vidéki — nempolitikai — lap 27; hirdetői lap öt; folyóirat 33; vegyes mélték lap 10. 1871-ben megszűnt 40, 1871 folytán és 1872 elején keletkezett 54. Egyes apróbb hibák természetesen csuszak e kimutatásba is, így p. o. a keresztyén magvető, a helybeli derék unitárius folyóirat, nem a mult évben keletkezett, mert már hetedik kötete (évenként egy kötet) járja.

— Kimutatás a helybeli nyomdász testület által febr. 1-én rendezett táncvizigalom eredményéről: Bevétel: 335 f. 80 kr. Kiadás: 310 f. 80 kr. Marad tiszta jövedelem 25 f, mi a „Kolozsvári kisegítő”-pénztárba letétetni határozottatott. Felülfizetésekbejött: Kormánybiztos gr. Péchy Manó önmaga 8 forint 80 krajczárt. Stein János ur 20 f. rt., Himmelstein Mór ur 5 f. rt., Hantz György ur 3 f. rt., Kereső Mózsef czimz. püspök ur 3 f. rt., Ft. Lőndhárdt Ferencz apit es plébános ur 3 f. rt., Kerekes Márton ur 2 f. rt. 60 kr., K. Papp Miklós ur 2 f. rt. 60 kr., Burkhárdt Ágoston ur 2 f. rt., Szász Béla ur 2 f. rt., Soós Péter ur 2 f. rt., Gamauf Vilmos ur 1 f. rt. 80 kr., Endes Dániel ur 1 f. rt., B. M. 80 kr., Polez Albert ur 80 kr., Hermann Ottó ur 80 kr., Gál Lajos ur 80 kr., Csapó Sándor ur 5 f. rt. Mely szives felülfizetésekért legmélyebb köszönetét nyilvánítja „a bizottmány nevében” Pongrácz Antal, elnök.

— A városi tanács a következő hirdetményt teszi közzé. A fömeltóság m. kir. belügyminiszteriumnak 4444 — 1871. sz. alatt kelt engedélye folytán a tűzifa utáni vásárvámvétel mindazon helybeli lakóssal szemben is, kik a városra gyáraik és raktáraikba üzletfolytatás vagy eladás végett szállítják azt, megengedtetvén, s az 37 — 1871. városi képv. közgyűlési sz. alatt Kiss Sándornak adatván ki berbe, azon sok oldalról felmerült panaszok és gyakori surlódások kikerülése tekintetéből, hogy azon városi lakosok, kik a tűzifát saját házi szükségletükre szállítják a városok által, mint eddig, vásárvám fizetésére ne kényszeritessenek, tanács köztudomásra hozza, nevezett vámbérlőhöz mai napon intézett azon meghagyását: 1.) Mindazon helybeli s itt adózó lakosok, a kik a városba saját házi szükségükre saját, vagy idevaló lakostól fogadott marhakkal tüzelésre való fát szállítanak, vagy szállítatnak, semmiféle vámot fizetni nem kötelesek; a kik azonban a saját szükségök ürügye alatt behozott vagy behozatott fát, más czélokra, úgy mint üzlet, eladás, kereskedés, gyárba vagy raktárba helyezés végett használnák, s e tény ellenük bebizonyítatik, mint a vásárvám kikerülői, első esetben 3. /- három, másodikban 12. /- tizenkét forintig, ismétlés esetében fokozatosan fognak a bérlő feljelentésére, a kapitányi hivatal által megbüntettetni: ezen büntetéspénzeknek kétharmada a bérlőt, egyhar-

mada a városi szegények pénztárát illetvén. 2) Ha a bérlő, a fennebbi szabály ellenére valakit jogtalanul mégis megvámoltatna, vagy megzalogtatna, az illető fél panasza folytán, a tény bebizonyítása esetében, az A) dijszabályban kiszabott 1-től 10 f. /- egytől tíz forintig terjedő ismétlés esetében még fokozandó pénzbírságra fog a kapitányi hivatal által a szegények pénztára javára megbüntettetni. 3.) A vasuton eladás végett hozatott tűzifa utáni vásárvámvám köteles az eladó az onnani elszállítás vagy elszállítatás előtt, a vám haszonbérköltségének akár egyezés, akár az A) dijszabályzat 54. tételében említett módon és arányban megfizetni, a mit ha elmulasztana, a tény bebizonyítása esetében, mint a vásárvám kikerülője, az 1. pontban felsorolt módon fog a kapitányi hivatal által megbüntettetni. Egyébiránt önként értetvén, hogy a 6211. — 1870. tanácsi szám alatt kibocsátott A. B. C. és D. betűvel jégzett dijszabályzatok (Tariffák) teljes érvényben és hatályban maradnak.

— Iskolai államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium Pestvárosának községi népiskolai költségeinek pótlásául államsegélyképen 15,000 f. rtot kivételosen s minden ebből a jövőre netalan vonható következtetés nélkül engedélyezett. Egyuttal fölhíván a város közönségét, hogy ezen államsegély beruházásáról és mily czélra lett fölhasználásáról annak idején a tanfelügyelő útján kellőleg okmányolt számadást terjeszessen föl.

Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium iskolai czélokra 10,090 f. rtot utalványozott Buda városának azon megjegyzéssel, hogy e segély most és mindenkorra szól, miután ezután is nagy összegek semmi esetre sem fognak utalványoztatni.

— Szörnyű meglepetés. E hó 3-án egy tisztességes külsejű fiatal ember Unschuld Edének pesti fegyverkereskedésébe lépett, s ott revolvereket nézegetett, míg egyet kiválasztván, felkérte a kereskedőt, hogy mutassa meg neki, hogy kell azt megtölteni s vele bánni. A kereskedő készséggel teljesíté a vevő kívánságát, mire a fiatal ember a töltött revolver ravaszát felhuzva a fegyvert homlokának szegezé egy lövés — s a szerencsétlen halva terült el a boltban. Képzeltető a rémület, mely a kereskedőt elfogta. A fiatal öngyilkos hulláját a Rokus kórházba szállították. A kapitányság constatálta, hogy a boldogtalan Stojcevic Sándor pénzügyministeri számvevőbizt.

— A bécsi rendőrség az ó-katholikusoknak e hó 3-ra tervelt egybejövételét, noha e gyűlés tisztán magán-jellegű lett volna, eltiltotta.

— Apponyi gr. mult hó 30-án érkezett Versailles-ba, s Thiersnek meghitelező iratát már bemutatta.

KÖZGAZDASÁG

Vegyes.

— (A czukorkivitel a magyar-osztrák monarchiából) az utolsó évtizedben igen jelentékeny mérvben emelkedett; a kivitel értéke 1868-ban mindössze 260,000 f. rt volt, 1871 három első negyedében, (jan. — szept.) pedig már 18 1/2 millióra rugott. A kivitt mennyiség mászasulya volt 1860-ban: nyers czukor 1359, finomított czukor 12,543 és czukorszörp 194 mázsa, 1870-ben már kivitetett: nyers czukor 754,656, finomított 348,055, és szörp 208,423 mázsa; az 1871-ik év említett háromnegyedében pedig nyers 474,970, finomított 629,970 és szörp 163,145 mázsa. A mult évben tehát 1870-hez képest a finomított czukor kivitele roppant mértékben növekedett s már ez év három negyedében megkészsereződött, mi czukorgyáripárunkra nézve kedvező jelenség.

(Osztrák állampapírok Londonban.) Bécsi tőzsdeköriőkben azt remélték közelebb, hogy miután a magyar kölcsön kibocsátói a bondholderok bizottságának kárpótlást fizetett, a magyar papirokkal a lajhántuliak is újból bebocsátatnak a londoni tőzsdére. Ez azonban mai napig sem történt meg s egyelőre nem is valószínű, mert az „Engl. Corr.” közelebbi száma következő rövid értesítést tesz közzé: A magyar kölcsön hivatalos jegyzése a londoni értéktőzsdén megkezdett s a tilalom, mely a magyar-osztrák monarchia állampapíraira eddig nehezdedt, föl van oldva. E föloldás azonban nem terjed ki a monarchia nyugati felének (Ausztriának) kötvényeire; ezek jegyzettségét a tőzsdébizottság nem engedi meg.

— (A magyar vasutak engendélyezése) körül jövőben a kormány hír szerint, új elvek szerint szándékozik eljárni, nevezetesen ezental nem fognának elsőbbségi kötvények kiadatni, hanem csak elsőbbségi részvények; az engendélyesek továbbá kötelesek lesznek előre is bizonyos összegre tartalékalap gyanánt letenni rendkívüli események által okozott kiadások fedezésére, s végül az engendélyesek azon joga, hogy az első igazgató tanácsot egészen maguk választják, tetemesen megszoríthatnák.

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról január havában 1872. Bevételek: Pénztármaradék a mult hóról 110,993 f. rt 22 kr, betételek után 207,731 f. rt 25 kr, könyvdij után 79 f. rt 30 kr, kamat, fel-dij és váltódij 12,347 f. rt 92 kr, bélyegdíjakban 526 f. rt 90 kr, 1412 esetben visszafizetett kölcsön 671,993 f. rt 79 kr, összesen 1003,672 f. rt 38 kr. Kiadások: 1355 esetben kölcsön 681,171 f. rt 24 kr, tisztviselők fizetése 455 f. rt 32 kr, irodai kellékekre, papir, nyomtatvány 493 f. rt 22 kr, bélyegre 600 f. rt — kr, adóba 200 f. rt — kr, segélyezésre 20 f. — kr, betét visszafizetett 160,440 f. rt 21 kr, pénztármaradék 160,292 f. rt 39 kr, össz. 1003,672 f. rt 38 kr. Kolozsvárt, január hó 31 1872. Tauffer Ferencz, igazgató. Gelth János, főkönyvvezető. Wagner, pénztárnok.

Kimutatás az iparos kölcsön pénztár folyó 1872. január havi forgalmáról.

Bevétel.	
1. Multévről pénztár maradék	f. 2371 76.
2. 297 tag beállása díjába	148 50.
3. Betételekbe	47753 77.
4. Kölcsön visszafizetésbe	100 —
5. 6 százalék kamatba	744 30.
6. 1 százalék kamatba	129 38.
7. Váltó díjba	6 6.
8. Bélyeg díjba	37 80.
Összesen:	51291 57.

Kiadás.	
1. 197 esetben kölcsön	37215 —
2. Bélyegre	37 80
3. Leiratott betételekre	6389 —
4. Irodai költségekre	266 10.
5. Tisztviselők díjába	50 —
6. Pénztármaradék	7333 67.
Összesen:	51291 57.

A fennebbi kimutatás szerint, Jan. havi forgalom 95291 f. rt. 57. Kolozsvárt 1872 Jan. 31-én.

Krémer Ferencz m. p. Mamicza János m. p. igazgató elnök pénztárnok
Tömösváry Miklós. könyvvezető.

A szerkesztő postája.

D. V. Gy. urnak S.-Szt.-György. Nem közölhetők.

S. urna k Pest. Megkészt.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Febr. 6-án 5% Metalliques 100 fr 63. — Kamat — 5%. Nemzeti kölcsön 100 f. rt. 71.20. 1860. Kölcsön 104. — Bankrészevény 861. Hitelintézeteti részvények 348. f. rt. 344.70. London 11 f. st. 113.10. f. 20 kr. Ezüst 111.50. Cs. kir. arany 5.39 Napoleondor 8.99 —
Urbéri kötvények: Magyarországi 80.30. Temesi 78. — Erdélyi 735. Horvátországi 77 50.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

(1868 óta) Okleveles FOGORVOS Máthé Bécsből, lak. Kolozsvárt e hó 20-ig az Európa szállodában 5 és 6 sz. Rendel, fog és szájbajokban szenvedőknek nap. 9—12. d. u. 2—5 óráig. Szegény sorsuaknak ingyen. —

Consultatiók és nyomtatott árjegyzékek mindenkinek gratis.

Fogorvos Perl

Bécsből.

Lakik „Nemzeti Szálloda” 6-ik sz. Szegényeknek 9, 10 ora közt ingyen.

Idegének névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, feb. 2-án
Kőrösi István, honvéd hadnagy. Kilian Samu, szolgabíró, Hunyadról. Boga Pál, birtokos, Fejérről. Frater János, gépész, Pestről. Herczeg Sándor, birtokos N.-Almárról. Hunyadi János, birtokos, Deésről. Stífried Bernád, birtokos, Deésről. Horváth Károly, honvédtizedes, Baritz István, birtokos, Tordáról. Száva Ferencz, hivatalnok, Kolozsról. Fried Adolf, Debreczenből. Földváry János, Sz.-Ujvárról. Beloni Ignác, Tordáról. Timbus Albert, kereskedő, Tordáról. Hunyadi János, Deésről. Fischer József, Pestről. Szentkirályi Gábor, birtokos, Tordáról. Czetz Kálmán, birtokos, Deésről. Simon Lajos, birtokos, Deésről. Wiederszoller Károly, director, Deésről. Grün Nathan, Pestről. Kuhn Ignác, Pestről.

*) E rovat alatt közölttekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

NEM HIVATALOS.

Tiszta jó borok!!!

Karvály Gyula

csemege-, bor- és fűszer-üzletében kaphatók: pecsételt kupás (cylinder) üvegekben.

Jó asztali bor 1 kupa 48 kr.
Finomabb asztali bor 1 „ 54 kr.
Bakator 1 „ 70 kr.
Legfin. 1862-i bakator félkupa 50 kr.
Budai ó-bor vörös „ 50 kr.

Minden kupás (cylinder) és félkupás üvegért a **betét** 10 krajczár és ugyanannyiban vissza is vétetik.

Figyelmeztetésül: a fennjegyzett borok a legjobb állapotban adatnak ki, nemkülönben vidéki megrendelések is a legpontosabban küldetnek el.

Karvály Gyula,
Főter gróf Teleky-ház

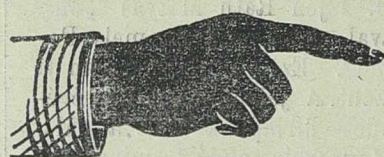
(426)

(20—25)

Erdélyi képes nagyobb naptár

1872-dik évre.

Tiszti czimtárral s érdekes tartalommal.
Ára 50 kr.

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orsz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblákkal, a kolozsvári levélpósta indulása s érkezése, távirda, kamat-számítás és árendát mutató táblákkal.

Különös tekintettel hivatali használatra.
Ára 30 kr. postán küldve 35 kr.

MAGYAR POLGÁR NAGY NAPTÁRA

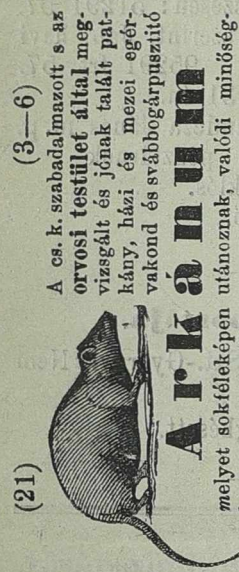
1872-dik szökő évre.

Szerkeszti K. PAPP MIKLÓS.

TARTALOM:

I. Naptárrész 1872-re. II. Szépirodalom, történet, természettudomány és közgazdasági rész. 1. A honvéd foglyok Szébenben. Költemény Medgyes Lajostól. 2. A kivégzett Török professor fogsági naplója. Közli K. Papp Miklós. 3. Toma, román népballada. Közli Moldován Gergely. 4. Egy hadi ítélet 1849-ben. Kócs Ferenczről. 5. Ujabb adatok Lovassy László felségértési pöréhez. Közli K. Papp Miklós. 6. Tokolyiné zászlója, elbeszélés Lukácsfytól. 7. Fehér Anna, népballada, közli Lukácsfy. 8. Mirabeau halála Louis Blanc-tól, fordította a száműzöttek lapjából a „L'Homme”-ból Tussai. 9. Széchy Mária levéltárából (1668). Közli Szilágyi Sándor. 10. Egy bál Mátyás királynál. 11. Egy román népzene naplója (1849-diki román népfelkelés történetéhez.) Közli K. Papp Miklós. 12. A Kossuth-banquet Washingtonban (1852). 13. Szent György helyettese Langbeintől, fordította Szász Béla. 14. Egy léghajós. Elbeszélés Jókai Móról. 15. Bölcsődál, Petrusz Jenőtől. 16. Az ó sánc szorosa, Orbán Balázstól. 17. Dalok Jankához, Sári Lajostól. 18. Darwin elmélete, Herman Ottótól. 19. A kádicsfalvi malom Székely népballada. Közli Szűcs Mihály. 20. A gazdálkodás- és takarékságról, Janet Pál után Sári Lászlóné. 21. Nagypénteken, Indali Gy. 22. Nagy események dióhéjban. 23. Román népdalok. 24. A munkásokról, Sári Lászlótól. 25. Egy 1632-ik évi fali naptár, közli Jakab Elek. Egy igen érdekes esketés 1563-ból, közli P. Szathmári Károly. 27. A hasznosról és a becsületről, Janet Pál után, Sári Lászlóné. 28. A természettudományok száz év előtt. 29. A csendestengeri vasút pálya. 30. A zsidók manája. 31. Egy pár szó a komlótermelésről. 32. Szesz finomító gyárak felállítására. 33. A sajtószétszórásról. 34. Pár szó a trágyahulladékról. 35. A méter-mérték és súlyrendszer. 36. Bélyegilletékek. 37. Távirda. 38. Posta. 39. Vasúti menetrendek. 40. A Királyhágón inneni vásárok. 41. Teljes tiszti czimtár a legújabb hivatalos adatok nyomán. 42. Hirdetések.

Tiszti czimtárral 1 frt 30 kr.
Czimtár nélkül 1 frt.

Arkanum

A cs. k. szabadelmázott s az orvosok testület által megvizsgált és jónak talált patkány, házi és mezei egereknek és szivárgáspusztító helyet sokféle módon utánoznak, valódi minőségben.

Kolozsvárt Fölly és Huflesznel (a főterén), M. Várhelyi Fegyerai Demeternél, Brassóban J. L. Heshaimernél, Segesvárt és Szébenben J. B. Mischbacher és fiajánál kapható 1 nagy bádog 1 frt., kisbádog 80 kr. Egyes bádog megrendelése is utánvéttel mellett gyorsan teljesíthető. Ugyanott kapható **eztröm-kén**, egyedül szer s fagyóhőgyagok és tyúkszem ellen, 1 tévely 50 kr.

Kivonat:

egy napoként beérkező közzétérítől. Kérek még néhány bádog Arkánumot, mivel a patkányok roppant pusztítást és alkalmatlanságot okoznak, az előbbi kildeménynek pedig fényes eredménye volt. Tisztelettel **Ullmann Betti**, barakk bérlet Dániában Horvátországban Jun. 19. 1871.

(3—6)
(2—2)
(5)
Egy szász tanító-képezdében nevelkedett, anyanyelvén kívül magyarul meglehetősen olvasni, írni tudó s zeneértő ifjú, ki már ez előtt is hosszasan nevelő volt, s úgy ismeret mint erkölcsi magaviseletéről jó bizonyítványokkal rendelkezik, ajánlja magát huzamosabb időre **nevelő**ül egy magyar családhoz, mérsékelt feltételek mellett. Erre vonatkozó leveleket elfogad f. é. Február utolsójáig elap szerkesztőségé.

A zámí birtokon

az első erdélyi vasút zámí állomásánál, a legnemesebb magról tenyésztett **gyümölcsfák, pulya-fák, pyramis alaku díszfák, továbbá szőlő-tőkék, feketefenyők, dugványok** sat. a legjutányosabb árakon és nagy készletben eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **névjegyzék**, mely kívánatra megküldetik.

A zámí jószág-igazgatóság.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvártt kaphatók:

Egyházi beszédek.

Irta s elmondta **Filó Lajos** nagy-körösi ref. lelkész.

I. füzet: **Unnapi és alkalmi beszédek.**

Ára 1 frt 50 kr.

Panoráma.

Irta **Székelyfi Tibor**ez. Ára 25 kr.

R O M E

et la

république française.

Par M. JULES FAVRE de l'académie française.

Ára 5 frt 7 kr.

A KARTHAUSI.

Irta br. **EÖTVÖS JÓZSEF**. 6-dik, jutányos kiadás.

Ára 1 frt.

Elbeszélések.

Irta **JÓSIKA JULIA**. 2 kötet. Ára 1 frt 60 kr.

Gróf Monte-Cristo.

Regény. Dumas Sándortól. Francziából ford. Sió. 2-dik kiadás. 10 kötet. 8 frt.

Magyarország függetlenségi harcának története

1848 és 1849-ben. Irta **Horváth Mihály**. II-dik jutányos kiadás. Három kötet. 6 frt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-tulajdonos Stein Jánosnál.

[57]

[2—10]

Friss vaj fontja 90 kr.
Turó fontja 40 „
Szilva-iz 24 „
Méz egy kupa 80 „
Mák „ 32 „
Dió „ 16 „

KARVÁZY GYULÁNÁL
kaphatók.

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR.

Alólírt tiszte ettel tudatom a n. érd. közönséggel, hogy **kölcsönkönyvtáramat**

az eddigi helyiségből ugyan csak azon épület udvarában, külön e célra berendezett helyiségbe helyeztem át.

Kölcsönkönyvtáramat,

mely a **magyar-, német- és francia-irodalmat** a legújabb s legkedveltebb regényeknek, most már több mint **tízezer kötetével** képviseli, s a legújabbakkal folyton szaporitattik, ajánlom továbbra is a n. érd. közönség becses figyelmébe, s reményem van olvasóim igényeinek mindenkor megfelelni.

Az előfizetési árak következők:

		1 hónapra	1/2 évre	1 évre	Biztosíték.	
		frt	kr.			
1 kötet kivételével	melyek minden- nap változtat- hatók.	—	60	3 frt.	5 frt.	1 frt.
2 kötet		1	—	5 frt.	7 frt.	2 frt.
5 kötet		1	50	7 frt.	10 frt.	5 frt.
10 kötet		2	—	10 frt.	16 frt.	10 frt.

A könyvek az **ünnepek és vasarnapok kivételével** naponként 8-tól 1 és 3-tól 7 óráig kicserélhetők. A legújabb könyvek nyomtatott jegyzékével a történt változások miatt még nem szolgálhatok, de az írott névjegyzék kölcsönkönyvtáromban megtekinthető.

319

12--22

Egész tisztelettel:

Kolozsvártt gr. Teleki Domokos-ház udvarában.